

BIULETYN INFORMACYJNY OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ W KRAKOWIE

FARMACJA KRAKOWSKA

ROK VII / nr 3 / 2004

pracownia mebli i wnętrz

m²

Nasza oferta to:

- meble do ekspedycji
- meble do receptury
- specjalistyczne kolumny do magazynowania leków

ul. Kisielewskiego 3 • 59-300 Lubin

tel.(076) 722 22 20 • www.m2.com.pl • m2@m2.com.pl

Realizacje na terenie całego kraju!

Biuletyn Informacyjny Okręgowej Izby Aptekarskiej
w Krakowie

Farmacja
Krakowska

Kwartalnik, rok VII / nr 3 / 2004

Wydawca:

© Okręgowa Izba Aptekarska w Krakowie
ul. Kobierzyńska 98/68, 30-382 Kraków
tel. 264-25-14, 264-25-53, 264-25-54, fax 264-25-09
<http://www.oia.krakow.pl>
e-mail: biuro@oia.krakow.pl

Redaguje kolegium w składzie:

mgr farm. Barbara Sanowska – redaktor naczelna
mgr farm. Piotr Józwiakowski – prezes OIA
mgr farm. Iwona Dymarczyk
Maciej Kołaczkowski
Jadwiga Wojdyła

Realizacja wydawnictwa:

Studio Grafiki Reklamowej „Hector”
30-074 Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 1/15
tel. 601 40-65-39
e-mail: ll@gk.pl

Skład, łamanie: Leszek Liskiewicz

Projekt okładki: Atilla Leszek Jamrozik

Fotografia: Adam Olszowski

Na okładce obraz Piotra Stachiewicza „Hygiea”,
będący własnością Muzeum Farmacji w Krakowie, ul. Floriańska 25

Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów i zastrzega sobie prawo do skrótu,
nie odpowiada za treść ogłoszeń.

ISSN 1505-8166

Nakład: 2200 egzemplarzy

SPIS TREŚCI

Informacje bieżące	4
Od redakcji	5
Kalendarium	6
Informacje Okręgowej Izby Aptekarskiej w Krakowie	8
Informacje Naczelnej Izby Aptekarskiej	12
Zanim wejdzie inspektor lub prokurator	25
Wykaz obowiązujących aktów prawnych	27
Sylwetki farmaceutów - uczestników powstania styczniowego	28
Pasjonat farmacji – dr farm. Krzysztof Kmieć	36
Apele	37
Z ostatniej chwili	38

INFORMACJE BIEŻĄCE

Okręgowa Izba Aptekarska w Krakowie

ul. Kobierzyńska 98/68, 30-382 Kraków

tel. 264-25-13, 264-25-14, 264-25-53, 264-25-54, fax 264-25-09

Nr konta: 36 1020 2892 0000 5702 0016 1745

Biuro w Krakowie czynne:

w poniedziałki od godz. 9⁰⁰ do 17⁰⁰

od wtorku do piątku od godz. 9⁰⁰ do 15³⁰

Prezes

mgr farm. Piotr Józwiakowski pełni dyżury:

w poniedziałki od godz. 12⁰⁰ do 17⁰⁰, w czwartki i piątki od godz. 12⁰⁰ do 14⁰⁰

Kierownik biura

Jadwiga Wojdyła

Radca prawny OIA

mgr Zofia Krok dyżuruje w poniedziałki od godz. 14⁰⁰ do 17⁰⁰

Wysokość składek członkowskich:

- Kierownicy aptek ogólnodostępnych i hurtowni farmaceutycznych: 65 zł
- Inne osoby pełniące kierownicze funkcje na stanowiskach związanych z wykonywaniem zawodu farmaceuty oraz kierownicy aptek szpitalnych i zakładowych: 35 zł
- Pozostali członkowie Izby (w tym pracujący emeryci i renciści): 20 zł
- Emeryci i renciści niepracujący: 5 zł

OD REDAKCJI

Koleżanki, Koledzy!

Mineły trzy miesiące od ukazania się poprzedniego wydania Biuletynu. W tym czasie skupiliśmy się na zorganizowaniu szkoleń permanentnych. Chcieliśmy nie tylko wybrać najlepszą ofertę pod względem merytorycznym, ale także atrakcyjną finansowo. Wierzę, że to nam się udało. W najbliższych dniach powinniśmy podpisać umowę ze Studium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, które posiada stosowny certyfikat na prowadzenie szkoleń z zakresu specjalizacji z farmacji aptecznej. Jego kopię zamieszczamy wewnątrz biuletynu. Do końca roku Studium ma przedstawić harmonogram szkoleń i wtedy zostanie on udostępniony. Pozwoli to zaplanować uczestnictwo w nich i wybrać najbardziej interesujące tematy. Apeluję o rozważę w wyborze kursów. Na spełnienie wymogów ustawowych mamy 5 lat. W tym czasie musimy uzyskać wymaganą liczbę 100 punktów edukacyjnych za udział w wybranych formach ciągłych szkoleń, w tym co najmniej 50 punktów edukacyjnych musi być uzyskanych w ramach zakończonych testem kursów. Jest więc czas, nie musimy limitu osiągnąć w ciągu jednego roku. Tym bardziej że szkolenia, jakie dotychczas się odbyły, zostaną zaliczone na poczet szkoleń permanentnych. Od pewnego czasu wszystkich nas niepokoi spadek rentowności aptek i ich słabsza kondycja ekonomiczna, co powoduje, że coraz trudniej jest nam konkurować z wielkimi aptecznymi sieciami. Dodatkowo, obecne liberalne prawo pozwala na otwarcie apteki każdemu w dowolnym miejscu. Jako korporacja zawodowa musimy działać zgodnie z prawem i nie możemy bezpodstawnie nie wyrażać zgody na powstawanie nowych aptek. Zapewniam jednak, że każdy wniosek wnikliwie analizujemy. Będziemy tropić wszelkie nadużycia i nie dopuścimy, by jeden podmiot miał większy udział w rynku niż przewiduje ustawa. Nie rozwiąże to jednak problemu, bo wiem to od właścicieli aptek w największym stopniu zależy ich kondycja finansowa. Analiza wydatków, zakupów, cen, wykorzystanie rabatów itp. pozwoli na zmniejszenie zadłużenia. Tylko silna ekonomicznie apteka jest w stanie przeciwstawić się drapieżnej konkurencji. Ze swej strony zapewniam, że popieramy i pomożemy zrealizować każdą inicjatywę, która pozwoli na wzmocnienie ekonomicznej siły aptek, a taką inicjatywą może być np. zrzeszanie się w grupach zakupowych, pozwalających na uzyskanie atrakcyjniejszych warunków dostaw. Wyrównaniem szans mogą być opracowywane obecnie przez Naczelną Radę Aptekarską propozycje rozwiązań prawnych dotyczących m.in. wprowadzenia stałych cen urzędowych, które będą skierowane do rządu RP. Jednak do tego czasu musimy przetrwać i to w jak najlepszej kondycji finansowej.

*Prezes Okręgowej Rady Aptekarskiej
mgr farm. Piotr Józwiakowski*

Kraków, 15 września 2004 r.

KALENDARIUM

- 8 czerwca 2004 r. Konferencja pt.: „Świąd i alergie skórne. / Grzybica skóry” w ramach ciągłego szkolenia farmaceutów, w Trzebini
- 8 czerwca 2004 r. Konferencja w ramach ciągłego szkolenia farmaceutów pt.: „Rola farmaceuty w profilaktyce i leczeniu nadciśnienia tętniczego”, w Nowym Targu
- 15 czerwca 2004 r. Posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej
- 23 czerwca 2004 r. Posiedzenie Naczelnej Rady Aptekarskiej w Warszawie
- 24 czerwca 2004 r. Rozdanie dyplomów specjalizacyjnych osobom, które uzyskały tytuł specjalisty w sesji wiosennej 2004 r.
- 24 czerwca 2004 r. Konferencja pt.: „Świąd i alergie skórne. / Grzybica skóry” w ramach ciągłego szkolenia farmaceutów, w Nowym Targu
- 29 czerwca 2004 r. Konferencja pt.: „Świąd i alergie skórne. / Grzybica skóry” w ramach ciągłego szkolenia farmaceutów, w Tarnowie
- 2 lipca 2004 r. Spotkanie prezesa mgr. farm. Piotra Józwiakowskiego z prof. Barbarą Filipek w sprawie ciągłych szkoleń farmaceutów
- 5 lipca 2004 r. Spotkanie kierowników i właścicieli aptek z Tarnowa i Brzeska
- 13 lipca 2004 r. Spotkanie prezesa mgr. farm. Piotra Józwiakowskiego z prof. Barbarą Filipek w sprawie ciągłych szkoleń farmaceutów
- 19 lipca 2004 r. Wykład w ramach ciągłego szkolenia farmaceutów z okazji wystawy w Muzeum Farmacji: „Z dziejów polskiego aptekarstwa - w przedwojennej aptece”
- 27 lipca 2004 r. Udział dr. Jana Rutowskiego w spotkaniu w Naczelnej Radzie Aptekarskiej w sprawie ciągłych szkoleń farmaceutów

-
- 11 sierpnia 2004 r.   Udział prezesa w kolegium redakcyjnym miesięcznika „Forum Farmaceutyczne”
- 11-12 sierpnia 2004 r.   Konwent prezesów Okręgowych Izb Aptekarskich organizowany w Krakowie
- 19 sierpnia 2004 r.   Udział prezesa Piotra Józwiakowskiego i wiceprezesa Witolda Juchy w spotkaniu w Okręgowej Izbie Lekarskiej
- 23 sierpnia 2004 r.   Konferencja prasowa w OIA w Krakowie pt.: „Aptekarze pacjentom – leczenie może być tańsze”.

INFORMACJE OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ

Aptekarze pacjentom

Konferencją prasową zorganizowaną 23 sierpnia br. w Okręgowej Izbie Aptekarskiej w Krakowie, małopolscy aptekarze dołączyli do ogólnopolskiej akcji: „Aptekarze pacjentom - leczenie może być tańsze”.

W konferencji wzięli udział prezes i wiceprezes Okręgowej Rady Aptekarskiej w Krakowie, przewodniczący i sekretarz Okręgowej Rady Lekarskiej, rzecznik prasowy Naczelnej Rady Aptekarskiej.

Akcja ta ma na celu rozpowszechnienie informacji o możliwości zastąpienia drogich zagranicznych preparatów tańszymi krajowymi.

Informacje o naszej akcji ukazały się 24 sierpnia br. w Gazecie Wyborczej, Dzienniku Polskim i Gazecie Krakowskiej oraz w poniedziałkowym, 23 sierpnia br. wydaniu Kroniki Krakowskiej i w serwisie TVN 24.

Ponadto mgr Piotr Józwiakowski, prezes ORA i przewodniczący ORL dr Jerzy Friediger byli gośćmi programu: „Tematy dnia” wyemitowanego przez TVP 3.

Wyniki ankiety

W czerwcu br. na prośbę NIA rozestaliśmy ankietę dotyczącą braku możliwości dostosowania niektórych lokali zajmowanych przez apteki do wymogów jakie stawiają nowe regulacje prawne. Kompleksowe dane z całego kraju były podstawą do podjęcia działań w tej sprawie. Problem w tym, że zaledwie jedna czwarta aptek zrozumiała znaczenie tego zagadnienia.

Stan na 31 lipca 2004 r.

Zestawienie ankiet dotyczących możliwości dostosowania lokali aptek na terenie Okręgowej Izby Aptekarskiej w Krakowie do nowych przepisów.

Wielkość miejscowości	Liczba ankiet	Możliwość dostosowania lokalu	
		TAK	NIE
Do 5 tys. mieszkańców	75	26	49
5 – 40 tys. mieszkańców	59	34	25
40 – 100 tys. mieszkańców	22	8	14
Powyżej 100 tys. mieszkańców	75	31	44
RAZEM	231	99	132

Ankiety wysłano do:	Odpowiedziało:	(%)
832 aptek ogólnodostępnych	231 aptek	27,7%
42 aptek szpitalnych	0 aptek	0%

Z analizy otrzymanych ankiet wynika, że 132 apteki, czyli 57,1 proc. nie posiada możliwości dostosowania lokalu do przepisów wchodzących w życie 30 września 2007 r.

Niestety, jak zwykle, większość koleżanek i kolegów nie odesłała wypełnionych ankiet, tym samym wytrącając nam z rąk kolejne argumenty, które mogły być podstawą do dalszych działań Naczelnej Rady Aptekarskiej.

AKCJA ZBIÓRKI PRZETERMINOWANYCH LEKÓW

10 września br. w Krakowie rozpoczyna się, organizowana przez Urząd Miasta Krakowa przy współpracy z Okręgową Izbą Aptekarską, piąta z kolei akcja zbiórki przeterminowanych leków z gospodarstw domowych, która potrwa do 10 grudnia. W akcji udział biorą 24 apteki z Krakowa, w których nieodpłatnie ustawiane są pojemniki, do których mieszkańcy wrzucają przeterminowane leki.

Organizowana zbiórka spotyka się rokrocznie z dużym odzewem mieszkańców Krakowa, o czym świadczy rosnąca ilość zebranych tą drogą przeterminowanych lekarstw, stanowiących odpady.

Poniżej podajemy listę aptek biorących udział w akcji i zwracamy się do wszystkich Państwa z prośbą o rozpowszechnianie tej zbiórki.

1. Apteka Prywatna, ul. Cybulskiego 2, 31-117 KRAKÓW
2. Apteka Prywatna, ul. Szczepańska 1, 31-011 KRAKÓW
3. Apteka „AME-FARM”, ul. Metalowców 1, 31-537 KRAKÓW
4. Apteka Prywatna, ul. Strzelców 14, 31-422 KRAKÓW
5. Apteka Prywatna, ul. Narutowicza 19, 31-221 KRAKÓW
6. Apteka Prywatna, ul. Chopina 38, 30-049 KRAKÓW
7. Apteka Prywatna, ul. Bronowicka 73, 30-091 KRAKÓW
8. Apteka „NA STAWACH”, ul. Komorowskiego 12, 30-106 KRAKÓW
9. Apteka Prywatna, ul. Mieszczańska 2, 30-313 KRAKÓW
10. Apteka Prywatna, ul. Niemcewicza 7, 30-424 KRAKÓW
11. Apteka Prywatna, ul. Wysłouchów 2, 30-611 KRAKÓW
12. Apteka Prywatna, ul. Aleksandry 1, 30-837 KRAKÓW
13. Apteka Prywatna, ul. Kalwaryjska 14, 30-504 KRAKÓW
14. Apteka Prywatna, os. Piastów 41, 31-652 KRAKÓW
15. Apteka Prywatna, os. Kazimierzowskie 30, 31-844 KRAKÓW
16. Apteka Prywatna, ul. Bieńczycka 168, 31-860 KRAKÓW
17. Apteka Prywatna, os. Ogrodowe 7, 31-915 KRAKÓW
18. Apteka Prywatna, al. Pokoju 33, 31-564 KRAKÓW
19. Apteka Prywatna, ul. Łąkowa 17, 31-443 KRAKÓW
20. Apteka Prywatna, ul. Teligi 24, 30-835 KRAKÓW
21. Apteka Prywatna, ul. Wielicka 76, 30-552 KRAKÓW
22. Apteka „Na Lotnisku“, os. Dywizjonu 303 nr 76, 31-875 KRAKÓW
23. Apteka Prywatna, os. Na Wzgórzach 31, 31-725 KRAKÓW
24. Apteka Prywatna, ul. Witosa 39, 30-612 KRAKÓW

CERTYFIKAT AKREDYTACYJNY

Nr 1

Na podstawie art. 89b ustawy z dnia 6 września 2001 r. — Prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 126, poz. 1381, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1181 i Nr 152, poz. 1265 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391)

po rozpatrzeniu wniosku: *prof. dr hab. Joanny Szymury-Oleksiak*
(imię i nazwisko kierownika jednostki szkolnej)

o użyczenie akredytacji oraz po dokonaniu oceny spełnienia określonych standardów kształcenia specjalizacyjnego farmaceutów

uczniom

**WYDZIAŁOWI FARMACEUTYCZNEMU
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO COLLEGIUM MEDICUM
ul. Medyczna 9, 30-688 Kraków**

(nazwa i adres jednostki szkolnej)

akredytacji na prowadzenie specjalizacji z :

FARMACJI APTECZNEJ

na okres 5 lat

Minister Zdrowia

Marek Balicki
Marek Balicki

21. 07. 2004

Warszawa .....

INFORMACJE NACZELNEJ IZBY APTEKARSKIEJ

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 7 – czerwiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

1 czerwca – Sekretarz NRA dr Jerzy Łazowski wziął udział w posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Uznawania Dyplomów, które odbyło się w Ministerstwie Zdrowia.

2 czerwca – Prezes NRA poprowadził briefing medialny dotyczący zamiaru zakupu przez PGF 100 aptek należących do sieci „Apteki Polskie”. Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele sześciu czołowych agencji prasowych i redakcji dzienników ogólnopolskich.

3 czerwca – Prezes NRA poprowadził posiedzenie prezydium NRA. Podczas obrad poruszono zagadnienia dotyczące przyjęcia protokołu z posiedzenia prezydium NRA z 22 kwietnia br.; utworzenia Centralnego Rejestru Farmaceutów; uaktualnienia informacji o uznawaniu dyplomów; podsumowania konferencji prasowej prezesa NRA w sprawie programów lojalnościowych oraz przygotowania posiedzenia plenarnego NRA.

Interwencje w urzędach centralnych

28 maja – NRA wystosowała pismo (l.dz. 639/2004) do ministra zdrowia (Jerzego Hausnera) i do ministra finansów (Andrzeja Raczki) w sprawie konieczności zmiany cen urzędowych maksymalnych na ceny urzędowe jednolite.

31 maja – NRA wystosowała do głównego inspektora farmaceutycznego (Doroty Duliban) pismo (l.dz. 644/2004), w którym zwraca się o wnikliwe monitorowanie rynku aptecznego w związku z dużym prawdopodobieństwem występowania działań zainteresowanych firm w celu omijania obowiązującego prawa. Podstawowe tezy zawarte w piśmie oparte zostały na ekspertyzie prawnej sporządzonej w związku z doniesieniami prasowymi.

31 maja – NRA skierowała informację (pismo 642/2004) do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o wytworzonej sytuacji w związku z wykupem przez PGF aptek działających jako część przedsiębiorstwa – spółki Enterprise.

31 maja – NRA skierowała pismo (l.dz. 643/2004) do wszystkich wojewódzkich inspektorów farmaceutycznych zawierające informację o wytworzonej sytuacji w związku z wykupem przez PGF aptek działających jako część przedsiębiorstwa – spółki Enterprise.

Wydarzenia

2 czerwca – Ukazał się pierwszy numer miesięcznika NIA – Forum Farmaceutyczne. Zawsze po wydruku miesięcznik będzie rozsyłany do Okręgowych Izb Aptekarskich, a następnie pocztą do aptek. Każdy egzemplarz zostanie także zamieszczony od razu na stronach internetowych NIA w formie elektronicznej, co umożliwi farmaceutycznym internautom przeczytanie go jeszcze „na gorąco” zaraz po wydruku.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 8 – czerwiec 2004

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

13 – 16 czerwca – Prezes NRA Andrzej Wróbel, sekretarz NRA dr Jerzy Łazowski, oraz członek Departamentu Spraw Zagranicznych NRA dr Tadeusz Bąbelk wzięli udział w zgromadzeniu ogólnym i sympozjum Grupy Farmaceutycznej Unii Europejskiej, które odbywało się na Majorce. Polska została przyjęta w poczet członków zwyczajnych PGEU.

17 czerwca – Odbyło się posiedzenie Naczelnego Sądu Aptekarskiego, na którym rozpatrzono cztery sprawy.

18 czerwca – Prezes NRA spotkał się z głównym inspektorem farmaceutycznym.

Korespondencja

Prezes NRA wystosował do wszystkich hurtowni farmaceutycznych pismo (l.dz. 695), w którym zaapelował o stosowanie na fakturach i w ofertach handlowych cen detalicznych tzw. sugerowanych, zawierających marżę w jednakowej wysokości, np. 25%.

Wiceprezes NRA dr Danuta Ignys pismem z 17 czerwca 2004 r. przekazała pośłowi Władysławowi Szkopowi opinie NRA dotyczące projektu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Firma farmaceutyczna SERVIER POLSKA powiadomiła prezesa NRA, że preparat PRESTARIUM® od lipca 2004 r. będzie występował w obrocie w opakowaniu o zmienionej szacie graficznej. Zmianie ulegnie również kolor tabletek z białego na jasnozielony oraz dodatkowo na tabletkach znajdzie się wytłoczone logo firmy Servier. Zmiany te zostały zaakceptowane przez ministra zdrowia.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 9 - czerwiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

21 czerwca - W Ministerstwie Zdrowia odbyło się posiedzenie grupy roboczej EU-Phare Twinning Project, uczestniczył w nim sekretarz NRA dr Jerzy Łazowski.

22 czerwca - Seminarium „Dyrektywy sektorowe - farmaceuci” w ramach EU-Phare Twinning Project. W seminarium udział wzięli członkowie Departamentu Uznawania Kwalifikacji NRA. W trakcie seminarium szczegółowo omówiono procedury uznawania w Polsce kwalifikacji zawodowych farmaceutów z UE oraz polskich farmaceutów w UE.

23 czerwca - Wiceprezes NRA dr Danuta Ignys uczestniczyła w posiedzeniu zespołu problemowego ds. usług publicznych w ramach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, poświęconym planowi uporządkowania sytuacji w opiece zdrowotnej.

23 czerwca - Odbyło się posiedzenie plenarne NRA. Najważniejsze omawiane sprawy:

- Centralny Rejestr Aptekarzy
- Oznakowanie aptek
- Zmiany organizacyjne w departamentach NRA
- Ocena akcji solidarności gospodarczej przeciw przejmowaniu i uzależnianiu ekonomicznemu indywidualnych aptek.
- Nowelizacja uchwały NRA z 26.02.2004 r. w sprawie przeszkolenia uzupełniającego farmaceutów.

Interwencje w naczelnych organach władzy

23 czerwca - Prezes NRA wystosował do ministra finansów, ministra zdrowia i prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismo (l.dz. 744/2004) w sprawach zmiany statusu obecnie obowiązujących cen urzędowych oraz ograniczenia wykazu leków przeznaczonych do obrotu pozaaptecznego. Naczelna Rada Aptekarska widzi pilną potrzebę racjonalnego, prawnego uregulowania dotyczącego zmiany statusu cen urzędowych produktów leczniczych z obecnie obowiązujących cen maksymalnych na ceny nominalne oraz weryfikacji listy produktów leczniczych przeznaczonych do obrotu poza aptekami. Przedmiotowe pismo skierowano do wiadomości głównego inspektora farmaceutycznego i prezesa NFZ.

Korespondencja do OIA

22 czerwca - Prezes NRA wystosował do wszystkich członków izb aptekarskich apel o wypełnienie ankiety (l.dz. 735/2004) dotyczącej sytuacji lokali aptecznych w aspekcie aktualnie obowiązujących przepisów prawa, a więc:

1. Ustawy Prawo farmaceutyczne (Dz.U z 2004 r. nr 53, poz. 533 ze zm.)
2. Rozporządzenia w sprawie wykazu powierzchni wchodzących w skład powierzchni podstawowej i pomocniczej apteki (Dz.U nr 161, poz. 1338 z 26 września 2002 r.)
3. Rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymogów, jakim powinien odpowiadać lokal apteki (Dz.U. nr 171, poz. 1395 z 30 września 2002 r.)

23 czerwca – Prezes NRA skierował do wszystkich izb aptekarskich informację (l.dz. 739/2004) o zasadach dotyczących podstaw refundacji za używane do receptury podłoża maściowe: lekozabazę i eucerynę. Podstawą do refundacji jest umieszczenie tych podłoży w Urzędowym Wykazie Produktów Lecznicznych dopuszczonych do obrotu na terytorium RP. Wprowadzenie dla obydwu tych podłoży maściowych kategorii OTC nie stanowi podstawy do cofnięcia refundacji. Podstawą prawną do określenia kosztu sporządzenia leku recepturowego w aptece jest rozporządzenie Ministra Zdrowia z 24.04.2003 r. w sprawie wykazu leków, które mogą być traktowane jako surowce farmaceutyczne, wysokości opłaty ryczałtowej za leki podstawowe i recepturowe, ilości leku recepturowego, którego dotyczy opłata ryczałtowa, oraz sposobu obliczania kosztu sporządzania leku recepturowego (Dz.U. nr 90, poz. 855).

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 10 – czerwiec-lipiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

17 czerwca 2004 r. – Wiceprezes NRA dr Danuta Ignys uczestniczyła w Poznaniu w debacie publicznej na temat ochrony zdrowia i praw pacjenta, organizowanej przez Rzecznika Praw Obywatelskich prof. Andrzeja Zolla.

W debacie uczestniczyli m.in. lekarze „Porozumienia Zielonogórskiego”, pacjenci, przedstawiciele samorządu lekarskiego i aptekarskiego. Profesor Zoll wyraził swoją opinię nt. czasu potrzebnego (ok. 2 lata) do opracowania dobrej nowej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadeklarował, że jest zwolennikiem współpłacenia obywateli za świadczenia zdrowotne.

Od 23 czerwca 2004 r. trwają, wg opracowanego przez prezydium Komisji Zdrowia Sejmu RP harmonogramu (terminy od 23 do 9 lipca br.), posiedzenia komisji poświęcone rządowemu projektowi ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W posiedzeniach uczestniczą przedstawiciele NRA – na zmianę mgr M. Główniak i mgr A. Fornal.

1-2 lipca 2004 r. – Sekretarz NRA dr Jerzy Łazowski i członek Departamentu Spraw Zagranicznych NRA dr Tadeusz Bąbelek uczestniczyli w Wiedniu w spotkaniu izb aptekarskich krajów, które od niedawna są członkami Unii Europejskiej. Organizatorem spotkania „Witajcie w UE” była Austriacka Izba Aptekarska. W trakcie spotkania poszczególne delegacje przedstawiły zasady funkcjonowania swoich organizacji, a także najważniejsze problemy dotyczące aptekarstwa w poszczegól-

nych krajach. Sprawozdanie ze spotkania zostało zamieszczone w sierpniowym numerze miesięcznika „Forum Farmaceutyczne”.

3 lipca 2004 r. – Wiceprezes NRA mgr Maria Główniak wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji pt. „I Robocze Forum Zdrowia Socjaldemokracji Polskiej”, które odbyło się w Katowicach. Celem konferencji była konsultacja ze środowiskiem medycznym stanowiska partii w sprawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

5 lipca 2004 r. – dr Jerzy Łazowski uczestniczył w Ministerstwie Zdrowia w rutynowym spotkaniu centralnej grupy roboczej Ed-Phare Twinning Project. Tematem były aktualne problemy związane z uznawaniem dyplomów zawodów medycznych.

Pytania i interwencje w centralnych organach władzy

30 czerwca 2004 r. – Prezes NRA skierował do Ministra Finansów RP Andrzeja Raczki, prośbę w piśmie l.dz. 787/2004 o zajęcie stanowiska wobec trzech problemów:

1. Jak traktować w rozliczeniach leków recepturowych podłoża maściowe posiadające status OTC (euceryna, haskobaza, lekobaza, parafina ciekła) wg urzędowego wykazu produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu na terytorium RP (Dziennik Urzędowy Ministra Zdrowia z 27.04.2004 r). Sformułowano pytanie: „Czy po 1 maja 2004 r. leki recepturowe zawierające ww. składniki powinny być wydawane pacjentom za 100% odpłatnością?”.
2. Jak w świetle znowelizowanych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług przedstawia się obowiązek płacenia podatku VAT. Sformułowano konkretne pytanie: „W którym momencie powstaje obowiązek zapłaty podatku VAT: czy w chwili wydania leku pacjentowi, czy w momencie uznania rachunku bankowego podatnika, czy może w momencie wydania leku oraz otrzymania refundacji z NFZ?”.
3. Zgodnie z dotychczasową interpretacją Ministerstwa Finansów opodatkowanie podatkiem VAT nie dotyczyło takich czynności jak: sporządzanie leku recepturowego i ekspedycja leku w porze nocnej. Znowelizowana ustawa o podatku od towarów i usług nie jest na tyle klarowna, aby można było jednoznacznie ustalić, czy i jakie konkretnie zmiany nastąpiły w tym zakresie.

29 czerwca 2004 r. – Prezes NRA skierował pismo (l.dz. 775/2004) do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Cezarego Banasińskiego o podjęcie przewidzianych prawem działań w sprawie praktyk prowadzonych przez firmę »Euro – Apteka« Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Firma ta w swojej sieci aptek stosuje od dłuższego czasu zaplanowane i ciągłe praktyki marketingowe, które prowadzą do wyeliminowania z rynku mniejszych aptek działających poza siecią i nie mających wsparcia w wielkim kapitale. Kopię pisma skierowano do wiadomości Głównego inspektora farmaceutycznego.

Opinie Naczelnej Rady Aptekarskiej

27 czerwca 2004 r. – Prezes NRA skierował do ministra zdrowia oraz do przewodniczącej Sejmowej Komisji Zdrowia pismo (l.dz. 759/2004) zawierające uwagi

do projektu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W opinii tej ustosunkowano się szczegółowo do artykułów odnoszących się bezpośrednio do zapisów dotyczących farmacji, proponując nowe sformułowania. Ponadto zaproponowano zmiany w zapisie o kwotowej marży aptecznej oraz zasugerowano uszczelnienie systemu zaopatrywania w leki zwłaszcza grupy inwalidów wojennych.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 11 - lipiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

Odpowiedzi z naczelnych organów władzy

7 lipca 2004 r. - Prezes NRA przekazał do wiadomości wszystkich prezesów Okręgowych Rad Aptekarskich stanowisko zajęte przez Ministerstwo Finansów w sprawie diet i innych kwot stanowiących zwrot kosztów, otrzymywanych przez osoby pełniące funkcje w organach izb aptekarskich. W związku z tym, że Naczelna Rada Aptekarska nie zgadza się z ministerialnym stanowiskiem, ponownie wystąpi do Ministerstwa Finansów z umotywowanym wnioskiem, wskazując na sprzeczności w zaprezentowanym stanowisku i jednocześnie ponawiając prośbę o ustosunkowanie się do istotnych argumentów NRA.

8 lipca 2004 - w odpowiedzi na pismo prezesa NRA Departament Polityki Lekowej Ministerstwa Zdrowia wyraził opinię, iż druki recept wydrukowane przed 1 maja 2004 r. mogą być wykorzystywane do 31 grudnia 2004 r.

Opinie Naczelnej Rady Aptekarskiej

8 lipca 2004 r. - Prezes NRA skierował do Przewodniczącej Sejmowej Komisji Zdrowia Barbary Błońskiej-Fajfrowskiej, w piśmie l.dz. 759/2004/B, uwagi do projektu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Uwagi NRA dotyczą zapisu art. 221, to jest zmiany w ustawie o cenach i postuluja ustanowienie stałej ceny urzędowej zbytu, hurtu i detalu na produkty lecznicze oznaczone symbolem „Lz”, „LzRp” i „Rp”, wpisane do Rejestru Produktów Leczniczych dopuszczonych do obrotu na terytorium RP oraz na wyroby medyczne objęte wykazem, o którym mowa w art. 33 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Przedstawiony postulat poparty został obszernym uzasadnieniem.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 12 - lipiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

W dniach 13-15 lipca 2004 r. w Zachodniopomorskiej, Środkowopomorskiej oraz Dolnośląskiej Okręgowej Izbie Aptekarskiej odbyły się konferencje prasowe pod hasłem: „Aptekarze pacjentom”. W ramach akcji aptekarze chcą informować pacjentów o możliwości zamiany ordynowanych przez lekarzy drogich leków importowanych na ich tańsze odpowiedniki. W Koszalinie w spotkaniu uczestniczyli, wyrażając swoje pełne poparcie dla akcji, przedstawiciele Okręgowej Izby Lekarskiej w Koszalinie i ordynator Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie. W konferencji we Wrocławiu wziął udział Prezes NRA mgr Andrzej Wróbel.

16 lipca 2004 r. - Prezes NRA wziął udział w posiedzeniu Komitetu Naukowego XIX Zjazdu PTFarm, które odbyło się we Wrocławiu. Posiedzenie poświęcone było organizacji zjazdu, który odbędzie się we wrześniu br.

Interwencje w centralnych organach władzy

14 lipca 2004 r. - Prezes NRA, nie zgadzając się z interpretacją Ministerstwa Finansów - Departament Podatków Pośrednich, w sprawie podatku dochodowego od diet oraz kwot stanowiących zwrot kosztów, otrzymywanych przez osoby wykonujące określone funkcje w organach samorządu aptekarskiego, wystąpił ponownie do ministra finansów (pismo l. dz. 823) z obszernym uzasadnieniem i prośbą o ponowne zajęcie się problematyką zwolnienia podatkowego dla ww. osób.

Informacja do Okręgowych Izb Aptekarskich

14 lipca 2004 r. - Prezes NRA wystosował do wszystkich ORA pismo (l. dz. 824), w którym przedstawił chronologię wydarzeń; korespondencję ORA w Koszalinie i ORA w Szczecinie z lokalnymi Urzędami Skarbowymi oraz odpowiedź Ministerstwa Finansów - Departament Podatków Pośrednich na pismo NRA dotyczące sprawy podatku dochodowego od diet oraz kwot stanowiących zwrot kosztów, otrzymywanych przez osoby wykonujące określone funkcje w organach samorządu aptekarskiego. Pismo zawiera informację o ponownym wystąpieniu do ministra finansów, o treści jak podano wyżej.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 13 - lipiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

16 lipca 2004 r. - Mgr Barbara Kozicka członek NRA uczestniczyła wraz z przedstawicielami warszawskiej OIA w spotkaniu z Piotrem Mückiem dyrektorem Departamentu Ochrony Konkurencji w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Tematem spotkania była sprawa przejścia przez PGF kontroli nad spółką „Apteki Polskie”.

17 lipca 2004 r. - Prezes NIA wystosował pismo do potencjalnych wykonawców programu „Rejestr farmaceutów”, zapraszając na spotkanie 22 lipca br. w siedzibie NIA celem przedstawienia ofert.

19-20 lipca 2004 r. - Dalej trwały posiedzenia Sejmowej Komisji Zdrowia w sprawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ze strony NRA udział brały mgr M. Główniak i mgr A. Fornal.

22 lipca 2004 r. - Spotkanie przedstawicieli firm informatycznych w sprawie programu „Rejestr farmaceutów”. Udział wzięli: przedstawiciele firm: KAMSOFT (Katowice), „Jan Artur Malicki - twórca oprogramowania” (Toruń), ILC (Warszawa). Ze strony NRA obecni byli prezes NRA i koordynator Departamentu Informacji NRA mgr M. Grzegorzcyk.

22 lipca 2004 r. - Prezes NRA odpowiedział (pismo l.dz. 867/2004) na skargę konsumenta skierowaną do powiatowego rzecznika konsumentów w Chrzanowie w sprawie wzrostu odpłatności pacjentów za określone leki, których urzędowa cena detaliczna została obniżona.

22 lipca 2004 r. - Prezes NRA otrzymał zaproszenie na obchody jubileuszu 55-lecia „Służby Zdrowia”.

Odpowiedzi na interwencje NRA

16 lipca 2004 r. wpłynęło do NRA pismo z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W piśmie tym, datowanym 14 lipca 2004 r. (DOK3-076-3/04) - Piotr Mück - dyrektor Departamentu Ochrony Konkurencji udzielił odpowiedzi Naczelnej Radzie Aptekarskiej na pismo z 31 maja 2004 r. kwestionujące poprawność prawną w sprawie koncentracji (na kanwie przejścia przez PGF kontroli nad spółką „Apteki Polskie”). W przedmiotowym piśmie dyrektor Mück uzasadnia decyzję administracyjną Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyrażającą zgodę Urzędu w związku z wnioskiem PGF o zamiarze koncentracji przedsiębiorców, polegającej na przejściu kontroli nad spółką „Apteki Polskie” poprzez nabycie 100% jej akcji. W piśmie tym dyrektor Mück jednocześnie oddała prośbę NRA o dopuszczenie jej do postępowania w sprawie koncentracji.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 14 – lipiec 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

27 lipca 2004 r. – Prezes NRA wraz z prezesem OIA w Warszawie poprowadził konferencję prasową poświęconą akcji „Aptekarze pacjentom”. W ramach programu akcji warszawscy aptekarze wykorzystując swoją wiedzę farmaceutyczną informują pacjentów o tańszych odpowiednikach leków. W spotkaniu wzięło udział wielu przedstawicieli stołecznych mediów, m.in. Gazety Wyborczej, Rzeczpospolitej, Gazety Prawnej, TVP3 i Polskiego Radia.

27 lipca 2004 r. – Departament Nauki i Szkolenia NRA zorganizował spotkanie przedstawicieli Okręgowych Izb Aptekarskich odpowiedzialnych za ciągłe szkolenia farmaceutów. Uzgodniono zasady i sposoby przeprowadzania szkoleń oraz zawierania umów.

28 lipca 2004 r. – Odbyło się posiedzenie prezydium NRA, któremu przewodniczył prezes NRA. Porządek obrad obejmował m.in. sprawy związane z Centralnym Rejestrem Farmaceutów, z organizacją ciągłych szkoleń farmaceutów, z ujednoczeniem pod względem formalnoprawnym regulaminów prezydiów i okręgowych rad aptekarskich. Ponadto rozpatrzono bieżące odwołania.

28 lipca 2004 r. – Prezes NRA uczestniczył w posiedzeniu Komisji Zdrowia, której prace już od dłuższego czasu poświęcone są nowelizacji rządowego projektu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

29 lipca 2004 r. – Prezes NRA spotkał się z członkami zarządu Izby Gospodarczej „Farmacja Polska”. Tematem spotkania była sprawa marż i cen.

Interwencje w centralnych organach władzy

22 lipca 2004 r. – Prezes NRA wystosował do podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia Rafała Niżankowskiego, propozycje zmian do art. 221 projektu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a dotyczących ustawy o cenach. W ocenie NRA jest to niezbędne, aby uporządkować hurtowy i detaliczny obrót produktami leczniczymi. Do pisma załączono materiały dotyczące kształtowania cen leków w krajach UE oraz materiały dotyczące wzrostu refundacji (I poł. stycznia/ I poł. czerwca 2004 r.) w jednej z sieci aptek w momencie wprowadzenia w tych aptekach preferencyjnego cenowo wydawania niektórych drogich leków.

27 lipca 2004 r. – Prezes NRA skierował do dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ministerstwie Zdrowia Romana Danielewicz, pismo (l.dz. 877/2004) z prośbą o potwierdzenie prawidłowej interpretacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z 25 czerwca 2003 r. w sprawie ciągłych szkoleń farmaceutów zatrudnionych w aptekach i hurtowniach farmaceutycznych (§ 3 ust. 1 pkt 6 w powiązaniu z przepisem § 6 ust. 1 pkt 1).

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 15 – lipiec–sierpień 2004

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

27 lipca 2004 r. – W Okręgowej Izbie Aptekarskiej w Warszawie odbyła się konferencja prasowa pod hasłem „Aptekarze pacjentom”. Leczenie może być tańsze”. W spotkaniu licznie uczestniczyli przedstawiciele mediów centralnych – prasy, radia i telewizji oraz prezes NRA mgr Andrzej Wróbel, prezes OIA w Warszawie dr Włodzimierz Hudemowicz oraz wiceprezes OIA w Warszawie mgr Halina Fornal.

28 lipca 2004 r. – Odbyło się posiedzenie prezydium NRA. Omówione zostały kwestie związane z Centralnym Rejestrem Farmaceutów i ciągłym kształceniem. Postanowiono o podjęciu działań mających na celu ujednoczenie pod względem formalnoprawnym regulaminów prezydiów i okręgowych rad aptekarskich.

28–29 lipca 2004 r. – W posiedzeniu Komisji Zdrowia w sprawie projektu ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych uczestniczył prezes NRA mgr Andrzej Wróbel oraz wiceprezes NRA dr Wojciech Giermaziak.

29 lipca 2004 r. – Odbyło się spotkanie Izby Gospodarczej „Farmacja Polska” z przedstawicielami hurtowni pod przewodnictwem prezesa Ireny Rej.

30–31 lipca 2004 r. – Sekretarz NRA dr Jerzy Łazowski uczestniczył na zaproszenie i koszt Łotewskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Dniach Farmacji Łotewskiej. Spotkanie miało charakter dwudniowego pikniku, w którym uczestniczyli aptekarze wraz ze swoimi rodzinami.

2 sierpnia 2004 r. – W spotkaniu grupy roboczej Programu Twinning Covenant w Ministerstwie Zdrowia uczestniczył dr Jerzy Łazowski. Celem spotkania było omówienie aktualnych problemów związanych z uznawaniem kwalifikacji.

4 sierpnia 2004 r. – Odbyło się spotkanie prezesa NRA z komitetem organizacyjnym „Dnia Aptekarza” we wrześniu 2004 r. w Lublinie.

5 sierpnia 2004 r. – W posiedzeniu Senatu (9.00 – 20.00) uczestniczył prezes NRA Andrzej Wróbel oraz wiceprezes NRA Danuta Ignyś.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 16 – sierpień 2004 r.

Streszczenie z Konwentu Prezesów – Kraków 11-12 sierpnia 2004 r.

W dniach 11-12 sierpnia 2004 roku w Krakowie odbyło się spotkanie prezesów okręgowych rad aptekarskich. Najważniejsze sprawy omawiane w trakcie tego spotkania to m.in. wdrożenie Centralnego Rejestru Farmaceutów.

Oferta wykonania informatycznego systemu rejestru farmaceutów złożona przez firmy „Apteka Malickiego” – IBD Datum została zaakceptowana do wdrożenia w terminie do końca br.

Poruszono także kwestię tematów, które będą omawiane w trakcie planowanego spotkania NRA z wojewódzkimi inspektorami farmaceutycznymi, w tym także jednolitej procedury opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na otwarcie apteki i zatrudnienie kierownika apteki.

Zostały omówione przygotowania do Ogólnopolskiego Święta Aptekarzy i Farmaceutów, które w tym roku ma się odbyć 23-24 października w Lublinie, jednocześnie z obchodami 60-lecia powstania Lubelskiej Izby Aptekarskiej. Na kanwie omawianej sprawy konwent prezesów zastanawiał się nad dodatkową formą, równoległą do Medalu im. B. Koskowskiego, uhonorowania wyróżniających się aptekarzy i farmaceutów.

Proponuje się np. wpis do „Złotej Księgi Farmacji Polskiej”. Uhonorowanie wpisem do księgi byłoby potwierdzone dyplomem i listem gratulacyjnym.

Prace nad dalszym opracowaniem dotyczącym wpisów do przyszłej księgi przekazuje się do Departamentu Etyki i Deontologii Zawodu.

Dokonano również pozytywnej oceny dotychczasowego przebiegu akcji „Aptekarze pacjentom” i zalecono dalsze jej kontynuowanie. Ustalono konieczność wykonania jednolitych informacji, jakie winny być wywieszane w aptece.

Podjęto decyzję o zorganizowaniu w dniach 30 września – 3 października br. spotkania radców prawnych ORA. Celem tego spotkania będzie m.in. ujednoczenie regulaminów prezydiów i okręgowych rad aptekarskich oraz analiza budzących wątpliwości zapisów ustawy o izbach aptekarskich.

Na spotkaniu zdecydowano o systematycznym organizowaniu konwentów prezesów ORA, mających na celu m.in. takie przygotowanie określonych tematów, by usprawnić przebieg posiedzeń plenarnych NRA.

Ustalono, że kolejny konwent odbędzie się w Warszawie w dniach 16-17 września i poświęcony będzie problemom związanym z ciągłym szkoleniem i przeszkoleniami uzupełniającymi oraz opracowaniu propozycji niezbędnych zmian w obowiązujących przepisach prawnych.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 17 - sierpień 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

19 sierpnia - Wiceprezes NRA i prezes Okręgowej Izby Aptekarskiej w Łodzi, Wojciech Giermaziak poprowadził w siedzibie OIA konferencję prasową dotyczącą ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, pod hasłem: Nowa ustawa, stare problemy. Na spotkaniu licznie stawili się przedstawiciele łódzkich mediów, m.in. Expressu Ilustrowanego, Radia Łódź, Radia Classic, TVN, i TVP 3. Kierownictwo OIA zaprezentowało konkretne propozycje naprawy systemu ochrony zdrowia w Polsce oraz modyfikacji ww. ustawy.

Korespondencja:

16 sierpnia - Do NIA wpłynęło pismo z wielkopolskiego oddziału NFZ, dotyczące rozpoczęcia dystrybucji recept numerowanych. W swoim piśmie NFZ informuje m.in. o tym, że stare recepty obowiązywać będą na równi z nowymi do 31 grudnia 2004 r.

18 sierpnia - NIA została poinformowana o przebiegu planowanego na 23 października „Dnia Aptekarza”:

23 października, Lublin, Centrum Konferencyjne

- 11.00 - Konferencja prasowa
- 12.00 - Msza święta, przejście gości do Centrum
- 13.30-17.30 - Rozpoczęcie części oficjalnej (przemówienia zaproszonych gości, referaty, nadanie odznaczeń) w przerwie kawa.
- 18.00-19.30 - Koncert grupy MoCarla
- 20.00 - Bankiet

20 sierpnia - Prezes NIA wystosował do wszystkich OIA zaproszenie na uroczyste obchody Święta Kosmy i Damiana - patronów aptekarzy i farmaceutów 23 października w Lublinie.

Kurier Naczelnej Izby Aptekarskiej

Nr 18 – sierpień 2004 r.

Kalendarium prac prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej

23–24 sierpnia 2004 r. – W krakowskiej i wielkopolskiej Okręgowej Izbie Aptekarskiej odbyły się konferencje pod hasłem „Aptekarze pacjentom”. Kierownictwo obydwu OIA w osobach panów prezesów mgr. Piotra Józwiakowskiego i dr. Romana Plackowskiego zaprezentowało podstawowe elementy akcji, podkreślając, iż w jej ramach aptekarze wykorzystując swoją wiedzę farmaceutyczną prowadzą świadome doradztwo farmakoekonomiczne. Na konferencji stawiło się wielu przedstawicieli lokalnych i centralnych mediów, m.in. TVN 24, PAP, Radia Plus, TOK FM, Blue FM, Radia ZET, Gazety Krakowskiej, Głosu Wielkopolskiego, Dzień Dobry i innych.

24 sierpnia 2004 r. – Odbyło się spotkanie ministra zdrowia Marka Balickiego z przedstawicielami NRA: prezesem NRA – mgr. Andrzejem Wróblem, wiceprezesem NRA – dr. Wojciechem Giermaziakiem oraz prezesem warszawskiej ORA – dr. Włodzimierzem Hudemowiczem. Omawiano m.in. sprawy środowiska aptekarzy oraz zmiany systemowe w ochronie zdrowia, wynikające z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz z projektu ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Ustalono następujący wykaz najważniejszych spraw, którymi zajmą się wspólnie MZ i NRA (wg kolejności):

1. Ustawa o cenach – przygotowanie projektu zmian w regulacjach prawnych dotyczących stosowania cen urzędowych (stałych), marż urzędowych;
2. Opracowanie i przyjęcie modelu funkcjonowania dla aptekarstwa polskiego w świetle uczestnictwa naszego kraju w strukturach Unii Europejskiej (w tym pozycja aptek szpitalnych);
3. Ustawa – Prawo farmaceutyczne – przygotowanie projektu zapisów „uszczelniających” art. 99, dotyczących budowy sieci aptecznych;
4. Zintensyfikowanie współpracy w zakresie określenia zasad szkolenia ustawicznego i specjalizacji wszystkich kierunków farmaceutycznych;
5. Powrót do wznowienia prac legislacyjnych nad ustawą o zawodzie;
6. Porozumienie w sprawie stałych kontaktów ministra zdrowia z samorządem aptekarzy.

Spotkanie i dyskusja odbyły się w obecności pięciu dyrektorów departamentów MZ. Ze spotkania sporządzono notatkę służbową.

26 sierpnia – Odbyło się spotkanie prezesa NRA Andrzeja Wróbla i wiceprezesów NRA Danuty Ignys i Wojciecha Giermaziaka z osobami odpowiedzialnymi za informację w Okręgowych Izbach Aptekarskich oraz pracujących przy redagowaniu wewnętrznych Biuletynów OIA. Spotkanie dotyczyło zasad współpracy z zespołem redagującym Forum Farmaceutyczne. Termin następnego spotkania wyznaczono na 16 września br.

ZANIM WEJDZIE INSPEKTOR LUB PROKURATOR

Pracując w aptece spotykamy się z różnymi naruszeniami prawa, które mogą być stresujące. Oprócz pomyłkowo wydanych leków, co jest często wynikiem nieczytelnie napisanych recept lub przemęczenia spowodowanego 24-godzinnymi dyżurami, w tym nocnymi, zdażają się także źle wykonane recepty złożone.

Najczęściej błędnie są odważane ilości substancji recepturowych, rozsypane proszki nie mieszczą się w zakresie tolerancji błędu.

Pacjenci, którzy zauważą pomyłki – często, bez kontaktowania się z pracownikami apteki, informują o tym organy ścigania. Policja i prokuratura klasyfikuje je z reguły jako ciężkie naruszenie, grożące utratą życia lub zdrowia.

Pobudki takiego postępowania pacjentów mają z reguły podłoże finansowe, bowiem wszyscy aptekarze są utożsamiani z właścicielami aptek, od których można otrzymać wysokie odszkodowanie lub zabezpieczenie rentowe na przyszłość.

W wyniku złożenia doniesienia zostaje wszczęte dochodzenie. Prokurator najczęściej powiadamia o zaistniałej sytuacji Nadzór Farmaceutyczny i w obecności inspektora farmaceutycznego zabezpiecza dowody w aptece, czego rezultatem jest całościowa kontrola apteki.

Nawet jeżeli pacjent orientuje się, że sprawa dotyczy szeregowego pracownika, a nie właściciela apteki i chce wycofać doniesienie, odstępując od żądania finansowego zadośćuczynienia, to postępowanie wyjaśniające się toczy. W konsekwencji zostaje powiadomiony o tym rzecznik odpowiedzialności zawodowej, który zobligowany jest do wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

Można uniknąć tej sytuacji przez częstą retaksację recept po każdej zmianie i szybkie kontaktowanie się bezpośrednio z pacjentem w razie stwierdzonej pomyłki. Pacjentem, bowiem interwencja u lekarza kończy się powiadomieniem policji.

Innymi niedociągnięciami organizacyjnymi, których finałem jest postępowanie wyjaśniające rzecznika odpowiedzialności zawodowej, są pomyłki, niedomówienia przy zawieraniu i rozwiązywaniu umów między współwłaścicielami lub między właścicielem a kierownikiem apteki. Najczęściej wydawane są zaświadczenia o treści niezgodnej z umową lub świadectwem pracy. Zazwyczaj kierownicy aptek przypuszczają, że jeśli są w okresie wypowiedzenia i przebywają na urlopie, mogą równocześnie pełnić obowiązki kierownika w innej aptece. Jest to błędne rozumowanie – z chwilą stwierdzenia takiej sytuacji inspektor nadzoru farmaceutycznego kieruje

sprawę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej o naruszenie zasad etyki zawodowej.

Niepokojące są także przypadki zaboru mienia przez farmaceutę. Są one nie tylko naganne, ale także trudne do udowodnienia.

Nawet przy tzw. zakupie kontrolowanym udowodniona zostaje tylko część zaboru. W tej sytuacji nie jest pomocne wystąpienie do poprzednich kierowników z zapytaniem o opinię, gdyż otrzymujemy odpowiedź o bezkonfliktowej pracy tegoż farmaceuty.

Naganne jest także kierowanie do prasy zawiadomieniami o popełnionym nadużyciu przez pracodawcę lub kierownika, jeżeli są to członkowie Izby Aptekarskiej. Skuteczniejszym sposobem rozwiązywania nieporozumień i konfliktów jest skontaktowanie się z prezesem Izby lub jego zastępcami, służącymi radą na codziennych dyżurach. Często taka rozmowa może rozwiązać problem i zapobiec negatywnym uogólnieniom wobec naszego środowiska.

*Z poważaniem
Jerzy Zaczek
Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej*

WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH

Obejmuje okres od 1 czerwca 2004 r. do 20 sierpnia 2004 r.

- 1. Dz. U. Nr 136 z 16.06.2004 r.**
  - poz. 1458 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzoru dokumentu „Prawo wykonywania zawodu farmaceuty”
- 2. Dz. U. Nr 138 z 17.06.2004 r.**
  - poz. 1471 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzorów formularzy przekazania danych o kosmetyku i przypadkach zachorowań spowodowanych użyciem kosmetyku oraz sposobu gromadzenia ich w krajowym systemie informowania o kosmetykach wprowadzonych do obrotu
- 3. Dz. U. Nr 165 z 23.07.2004 r.**
  - poz. 1734 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzoru wniosku o wydanie pozwolenia na import równoległy produktu leczniczego oraz szczegółowego wykazu danych i dokumentów objętych wnioskiem o zmianę tego pozwolenia
- 4. Dz. U. Nr 169 z 30.07.2004 r.**
  - poz. 1781 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie rejestru zakładów opieki zdrowotnej
- 5. Dz. U. Nr 170 z 2.08.2004 r.**
  - poz. 1979 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych dla zakładów opieki zdrowotnej oraz szczegółowych zasad ich nadawania
- 6. Dz. U. Nr 179 z 16.08.2004 r.**
  - poz. 1853 rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy zgłoszeniowych do Rejestru wyrobów medycznych i podmiotów odpowiedzialnych za ich wprowadzenie do obrotu i do używania oraz sposobu przekazywania danych objętych formularzami zgłoszeniowymi

SYLWETKI FARMACEUTÓW – UCZESTNIKÓW POWSTANIA STYCZNIOWEGO

Cześć 1 - Farmaceuci krakowscy

W niniejszym i kolejnym numerze „*Farmacji Krakowskiej*” chcemy przedstawić jedną z wielu pięknych kart w dziejach polskiej farmacji, jaką jest udział farmaceutów w powstaniu styczniowym. Opracowanie to zawężone jest tylko do postaci działających na obszarze obecnej małopolskiej OIA, a więc zachodniej części dawnej Galicji.

Pozycja zawodu aptekarskiego w XIX wieku była bez porównania większa niż obecnie. Farmaceuci (zarówno ci z dużych miast jak i z małych miasteczek) cieszyli się wielkim autorytetem, brali udział w pracach społecznych, organizowali życie kulturalne i uczestniczyli w nim. Aptekarz drugiej połowy XIX wieku to często także burmistrz, pocztmistrz, właściciel kasy pożyczkowej. Wyjazdy do ośrodków handlowych po towar sprawiały, że pracownicy aptek byli najlepiej zorientowani w sprawach najnowszych wydarzeń politycznych, zarówno międzynarodowych jak i lokalnych. Nie dziwi więc fakt, że to właśnie aptekarzom powierzano w czasie powstania styczniowego odpowiedzialne funkcje naczelników miast, kurierów, skarbników, dowódców żandarmerii.

Wygląd i funkcje apteki w latach 60. XIX wieku znacznie różniły się od znanych nam obecnie. Oprócz ekspedycji gotowych i sporządzanych lekarstw, w aptece wyrabiano świece, mydła, wody gazowane, różne gatunki win, prowadzono obserwacje meteorologiczne i rozpowszechniano wiedzę o nowych sposobach nawożenia i uprawy roślin. Wszystko to czyniło z apteki miejsce centralne, szczególnie w małych miasteczkach. Wyjątkową pozycję aptek wykorzystała organizacja powstańcza, tworząc w nich punkty kontaktowe, oddziały poczty, miejsca tajnych narad. Apteka, z racji swojej funkcji, była także doskonałym miejscem do przechowywania ukrywających się powstańców. Doskonałe wyposażenie aptecznych laboratoriów umożliwiała produkcję prochu.

Udział farmaceutów w powstaniu styczniowym był powszechny, wzięli w nim udział aptekarze, prowizory, pomocnicy, uczniowie i studenci farmacji. Tworzyli struktury organizacyjne Rządu Narodowego, wspomagali walczących pomocą medyczną, wreszcie sami chwyтали za broń i niejednokrotnie ginęli w nierównych walkach z armią rosyjską.

Wybuch powstania w Królestwie Polskim był zaskoczeniem dla Galicji, mimo że już jesienią 1862 roku warszawski Komitet Centralny powołał Radę Naczelną Galicji, która zobowiązała się być organem zwierzchnim nad całą powstańczą organizacją zaboru austriackiego. Po pewnym jednak czasie Kraków stał się obok Lwowa głównym miejscem, gdzie formowano z ochotników oddziały powstańcze (wyruszające do walk w zaborze rosyjskim) i magazynowano broń, którą następnie przemycano przez pobliską granicę; zbierano także składki pieniężne na rzecz walczących. W początkowej fazie powstania władze austriackie patrzyły na walkę Polaków jeżeli nie przychylnie, to przynajmniej z obojętnością. Z czasem jednak rozpoczęły się represje zarówno wobec zwykłych żołnierzy, jak i członków delegatur Rządu Narodowego. Kary bywały różne: od kilku tygodni aresztu do kilku lat więzienia, stąd też aktywny udział w powstaniu małopolskich aptekarzy zasługuje na szczególną pamięć i szacunek.

Wspomniana powyżej Rada Naczelna Galicji powołała do istnienia Ławę Główną: Krakowską i Lwowską. Funkcję jednego ze stałych członków Ławy Głównej Krakowskiej pełnił znany w Krakowie aptekarz **Adolf Aleksandrowicz**. Był on jedną z najciekawszych postaci Krakowa XIX wieku. Wpisał się w kartę historii tego miasta głównie jako gorący patriota, czynnie uczestniczący w ruchach niepodległościowych. Należał do typu aptekarzy, którzy zawód swój traktują jako powołanie do służby ludziom i ojczyźnie.

Adolf Mikołaj Aleksandrowicz urodził się 30 X 1811 roku w Krakowie. Liceum św. Anny ukończył w roku 1826 i dzięki życzliwości profesora Floriana Sawiczewskiego mógł rozwijać swoje zainteresowanie farmacją podczas czteroletnich praktyk w aptece „Pod Słońcem”. 18 XII 1829 złożył egzamin na podaptekarza przed komisją Gremium Aptekarzy Krakowskich i nadal pogłębiał swoją wiedzę, uczęszczając w latach 1831–1833 na kurs farmacji na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dyplom magistra farmacji uzyskał na podstawie pracy „Rozprawa chemiczno-farmaceutyczna o kreozocie i sinkach metalicznych”. W roku 1837 nabył aptekę „Pod Żółtą Głową” przy Rynku Głównym 13, stał się także członkiem Gremium Aptekarzy. Aktywnie uczestniczył w posiedzeniach, m.in. za jego przyczyną zlikwidowano handel lekami w sklepach. Opracowywał uwagi dotyczące obowiązującej farmakopei austriackiej i taksy leków. Zasiadał także w komisji egzaminacyjnej dla praktykantów aptecznych i magistrów farmacji. W 1845 został mianowany przewodniczącym Gremium. W roku 1858 wszedł Aleksandrowicz w skład Komisji Balneologicznej, od tego czasu poświęcił się badaniu i rozbiorem chemicznym wód zdrojowych Szczawnicy, Rabki, Żegiestowa, Krynicy, Iwonicza, Krzeszowic i innych uzdrowisk. Pragnął przekonać rodaków o zaletach wód rodzimych, które swymi właściwościami leczniczymi niejednokrotnie przewyższały zagraniczne źródła. Prace zawierające wyniki tych badań ukazywały się w „Rocznikach Towarzystwa Naukowego Krakowskiego” w latach 1857–1872. Aleksandrowicz opracował i opisał aparaty do wyosabniania czystych soli z krajowych wód mineralnych oraz projekt sali do inhalacji parą z wód mineralnych.

W roku 1862 Aleksandrowicz stanął na czele obwodowej Ławy Głównej Krakowskiej – tajnego organu Rady Naczelnej Galicyjskiej, który miał zająć się organizacją powstania. Do jej zadań należała m.in. rekrutacja kadr powstańczych, gromadzenie broni i amunicji, zbieranie niezbędnych funduszy („ofiara narodowa”). Tajne narady członków Ławy odbywały się w pomieszczeniu nad apteką Aleksandrowicza: „gdzie przy pomocy tuby i dzwonka pracujący w aptece farmaceuci mogli ostrzegać uczestników narad w chwili zagrożenia” (A. Stabrawa „Adolf Aleksandrowicz” w: „Złota księga Wydziału Farmaceutycznego”). Kiedy 20 I 1863 roku Rada Naczelna Galicyjska otrzymała nagłe i niespodziewane zawiadomienie z Komitetu Centralnego w sprawie mobilizacji sił, Ława Krakowska nie chcąc przyjmować odpowiedzialności za to – jej zdaniem – szaleńcze działanie rozwiązała się. W Ławie przeważali bowiem stronnicy „białych” (arystokracja i konserwatywne mieszczaństwo) przeciwni szybkiemu wybuchowi powstania. Gdy Rada Naczelna Galicyjska musiała wezwać do Ławy nowych członków, jedynie Aleksandrowicz zgodził się wejść ponownie w jej skład. Został również mianowany powstańczym naczelnikiem miasta, dokładna data tego wydarzenia pozostaje jednak dyskusyjna. M. Tyrowicz („Kraków w powstaniu styczniowym”) twierdzi, że stało się to w pierwszych tygodniach powstania, według Beiersdorfa w czerwcu 1863 roku, zaś K. Olszański podaje datę 13 VII 1863. Będąc naczelnikiem zajmował się kwaterunkami, dostarczaniem żywności dla oddziałów, utrzymywaniem łączności z obozem w Ojcowie, kontrolą ruchu przyjezdnych, kwestią finansową i transportem broni przez Kraków do Królestwa Polskiego. Do jego obowiązków należało utrzymywanie ładu w mieście, zwalczanie niepokojów powodowanych przez zdemoralizowane jednostki, ograniczanie napływu uciekinierów zza kordonu. Aleksandrowicz, dzięki ogromnemu zapłowi i poświęceniu rozwiązał m.in. problem uciekinierów z pola walki, wymagając od każdego pojawiającego się w mieście żołnierza „karty dowódcy” na pobyt poza obozem powstańczym. Kwatery zaś miały być udzielane tylko na podstawie „biletów wolnego pomieszczenia”. Wobec trudności z opanowaniem fali zbiegostwa, Aleksandrowicz zastosował publiczne ogłoszenie nazwisk zbiegłych oficerów i szeregowych oraz nieprawnie i rozrzutnie dysponujących funduszami narodowymi.

3 III 1864 za działalność na rzecz powstania został aresztowany przez władze austriackie i wraz z żoną więziony na Wawelu przez 10 miesięcy. Następnie zostali skazani na rok pobytu w kazamatach twierdzy w Ołomuńcu. W tym czasie aptekę prowadził zastępczo syn Adolfa – Adolf junior, któremu pomagał profesor Sawiczewski. **Adolf Aleksandrowicz junior** (urodzony w roku 1843, odbył praktykę zawodową w aptece swojego ojca, gdzie uzyskał stopień podaptekarza), czynnie uczestniczył w tragicznej w skutkach wyprawie Kurowskiego na Miechów. Po przerwie spowodowanej zaangażowaniem w powstanie odbył studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, kończąc je w roku 1868 ze stopniem magistra farmacji. Po powrocie z więzienia (1865) Aleksandrowicz nadal prowadził aptekę do 1872 roku, a następnie wydzierżawił ją swojemu synowi. Od roku 1866 zasiadał w Radzie Miejskiej. Znaczący był jego udział w pracach Miejskiej Komisji Wodociągowej, której przewodniczył

profesor Józef Dietl, ówczesny prezydent miasta. Z polecenia tejże komisji przeprowadził analizę chemiczną wód w miejskich studniach, a należy dodać, że kwestia wodociągów miejskich była bardzo nagląca ze względu na częste w ówczesnym Krakowie epidemie cholery, tyfusu i czerwoni. W 1871 roku Aleksandrowicz przeprowadził z polecenia magistratu kontrolę wypieków cukierniczych w okresie przedświątecznym i polecił wycofać ze sprzedaży ciasta lukrowane cukrem z dodatkiem szkodliwych barwników.

Adolf Aleksandrowicz zmarł 28 IV 1875 r. na udar mózgu. Krakowski „Czas” (w charakterystycznym dla siebie tonie) donosił: „Dziś przed południem umarł nagle Adolf Aleksandrowicz, właściciel apteki w Rynku pod „Złotą Głową” i radca miejski, właśnie, gdy miał się wyprowadzać z zajmowanego przez siebie domu, bo na drzwiach apteki było od rana napisane, że z powodu przeprowadzania się apteka przez kilka dni będzie nieczynna”. Pochowany został na cmentarzu Rakowickim, w jego pogrzebie, w wyrazie hołdu dla pełnego poświęceń życia, uczestniczyły tysiące krakowian.

W działalność na rzecz powstania była zaangażowana także rodzina Adolfa Aleksandrowicza: żona Adolfa **Eleonora** należała do powstałego z inicjatywy jej męża Komitetu Nowiast Polskich. Komitet ten zajmował się pomocą sanitarną, pielęgniarską, zbiorcami pieniędzy, szyciem bielizny a później także pomocą inwalidom i rodzinom poległych. Specjalne delegatki komitetu, w porozumieniu z Rządem Narodowym, docierały do więzień oraz miejsc internowania (znajdujących się na terenie Czech) i na podstawie fałszywych papierów próbowały wydostawać więźniów.

W krakowskich strukturach Rządu Narodowego, obok Adolfa Aleksandrowicza, brał udział również inny ceniony krakowski farmaceuta – **Adolf Grzymała Siedlecki**. Według przekazów rodzinnych urodził się on w roku 1828, oficjalny akt zgonu i treść tablicy nagrobnej na cmentarzu Rakowickim podają jednak datę 1829. Od roku 1862 Siedlecki dzierżawił a następnie wykupił aptekę „Pod Białym Orłem” – jedną z najstarszych aptek Krakowa, założoną w roku 1625, znajdującą się w kamienicy „Kromerowskiej” (lub „Liszowskiej”) przy Rynku Głównym 45. W czasie powstania styczniowego Siedlecki był komisarzem dzielnicowym z ramienia Rządu Narodowego. Ryzykował tym samym nie tylko utratę całego majątku i uniemożliwienie wykonywania zawodu, ale też i więzienie. Apteka „Pod Białym Orłem” należała do najlepiej prowadzonych tego typu placówek w Galicji. Świadczy o tym odznaczenie „medalem spiżowym” – na Wystawie Lekarsko-Przyrodniczej w Krakowie w roku 1869 – produktów farmaceutycznych otrzymywanych w aptece Adolfa Siedleckiego. Były to „mydełka lekarskie i wyroby farmaceutyczne w większej ilości otrzymywane: saletran srebrowy i przetwory żelaza”. W ulotnym druku wydanym w roku 1889 czytamy, że apteka oferuje „jako środki doświadczone” „przetwory lekarskie i toaletowe własnego wyrobu” oraz „utrzymuje na składzie również wszelkie przetwory lekarskie zagraniczne”.

Adolf Siedlecki był bardzo szanowanym obywatelem miasta Krakowa, należał do wielu instytucji charytatywnych (np. do Arcybractwa Miłosierdzia) i społecz-

nych, był także prezesem poważanego Towarzystwa Rękodzielniczego i Przemysłowego. Poślubił Teklę Dydyńską (siostrę Edmunda - majora krakusów w roku 1863), z którą miał siedmioro dzieci. W ich domu panowała patriotyczna atmosfera, tak charakterystyczna dla Polski w drugiej połowie XIX wieku. Dwóch synów Adolfa zdobyło sławę i uznanie: Franciszek, związany z krakowskimi kręgami młodopolskiej cyganerii, był grafikiem, malarzem i krytykiem teatralnym. Michał Marian miał zaś okazać się w przyszłości jednym z najwybitniejszych polskich zoologów i przyrodników (badał m.in. zachowania obronne zwierząt i ekosystemy morskie), pionierem ochrony przyrody, był profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego, rektorem uniwersytetu w Wilnie. Był również bardzo zdolnym pisarzem: popularyzował wiedzę o rodzimej i tropikalnej faunie i florze, pisywał oryginalne bajki. Michał Siedlecki pozostawił także wydany pośmiertnie pamiętnik, pt. „Na drodze życia i myśli”, w którym z nostalgią wspominał dzieciństwo spędzone w domu przy Rynku Głównym 45: „Dom nasz, jak go sobie dziś przypominam, bardzo był podobny do dworu szlacheckiego. Przewijało się przez niego liczne grono ludzi biorących udział w powstaniu. Częstymi gośćmi byli oficerowie z roku 1831, Chrystowski i Dobiński, obaj spoczywający na cmentarzu w Krakowie. Schodzili się powstańcy z 1863 roku. Pomiędzy którymi prym wodził wuj Chylewski z oddziału Langiewicza oraz mój stryj Franciszek (...). Odbываły się w domu naszym długie dyskusje, w których głównym tematem była przyszłość Polski, albo też stosunki panujące na świecie. Starsi bracia brali już w nich czasem udział, a ja tylko z ubocza, zazwyczaj czytając jakąś książkę, przypatrywałem się dziwnym, a szanownym postaciom i słuchałem ich słów, a czasem także i śpiewu (...). Z wielkim szacunkiem pisze Michał o swym ojcu: „Był aptekarzem dawnego typu, prowadzącym swój fach, nieraz później mnie objaśniano, w sposób doskonały. Losy życia ojca mego nie były też zwykłe. Urodzony w małym dworku szlacheckim w Jankówce w roku 1828, przeżył wraz z całą rodziną katastrofę roku 1846 [mowa o krwawym wystąpieniu chłopów, zwanym rabacją galicyjską]. (...) Dom i wieś zniszczone w owych czasach, nie podźwiignęły się gospodarczo i wszyscy bracia ojca mego i on też się rozeszli po świecie. Ojciec ukończył wydział chemiczny i farmację w Wiedniu, a potem, szukając chleba a nie mogąc wrócić do kraju, udał się do Turcji i tam w Galacu (obecnie należącym do Rumunii) był przez szereg lat w aptece. Wrócił do kraju dopiero przed powstaniem 1863 roku i był tzw. dzielnicowym komisarzem Rządu Narodowego w Krakowie. Równocześnie dzierżawił aptekę znajdującą się w Rynku Głównym znaną jako apteka pod Białym Orłem, którą później kupił (...)”. Michał Siedlecki podkreślał, jak wielką rolę w jego młodości odegrał ojciec. Ze wspomnień zawartych w „Na drodze życia i myśli” wyłania się obraz człowieka wszechstronnie wykształconego, aptekarza-humanisty: „Z ojcem byłem w serdecznej przyjaźni i śmiało mogę powiedzieć, że jemu zawdzięczam umiłowanie przyrody i chęć badań. Ojciec mój był doskonałym chemikiem i wybornie znał rośliny. Ile razy zśliśmy na przechadzkę poza miasto, zawsze wprowadzał nas w znajomość pospolitych roślin, a rozmawialiśmy ciągle o zjawiskach przyrodniczych. (...) Ojciec bardzo dużo czytał, sprowadzał dzieła

zbiorowe i encyklopedyczne, tłumaczył nam różne zjawiska i objaśniał zdobycze techniki, a przy tym wprowadzał nas w język niemiecki. Pierwsze książki przyrodnicze, zwłaszcza zaś klucze do oznaczania owadów, otrzymałem w darze od ojca i pamiętam, że nie rozstawałem się z nimi przez jakiś czas, a przechowuję je do dziś dnia”.

Adolf Siedlecki zmarł 29 IV 1891 roku, wówczas to zarząd apteki przeszedł w ręce dotychczasowego kierownika Mieczysława Genszera. Apteka „Pod Białym Orłem” należała jednak do rodziny Siedleckich jeszcze przez kolejnych 15 lat, do roku 1906.

Ważną rolę w zaopatrywaniu walczących w Królestwie Polskim oddziałów powstańczych spełniła krakowska apteka „Pod Żółtym Tygrysem” przy ulicy Szczepańskiej 1, należąca do **Fortunata Gralewskiego**. Gralewski urodził się w roku 1829. W Krakowie początkowo pracował w aptece Sawiczewskiego „Pod Słońcem”. Aptekę przy ul. Szczepańskiej nabył 2 IV 1858 roku i w tym samym roku został ingremiowany. W czasie powstania styczniowego w aptece „Pod Żółtym Tygrysem” jeden z jej pracowników, **Konstanty Wrotnowski**, zajmujący się dostawą amunicji dla walczących w Królestwie Polskim, umieścił za zgodą Fortunata Gralewskiego swą kancelarię. Magazyny broni mieściły się natomiast na ulicy Krupniczej. Większość broni i amunicji Wrotnowski i Gralewski przemycali dla oddziałów powstańczych stacjonujących pod Krakowem.

Konstanty Wrotnowski był mężem najstarszej córki Heleny Czaplicowej – właścicielki apteki w Pilicy. **Helena Czaplic**, żona aptekarza Floriana Czaplica (uczestnika powstania listopadowego) po śmierci męża sama musiała prowadzić aptekę, ponadto wychowywała sześcioro dzieci. Wzorem jednak męża, znalazła czas na działalność społeczną i patriotyczną. S. Jędrzejek („Historia apteki w Pilicy na tle walk o niepodległość Polski”, „Farmacja Polska” nr 2/1972) pisze: „Poza pracą konspiracyjną w organizacji powstańczej prowadzi pracę oświatową i uświadamiającą narodowo nie tylko na terenie samego miasteczka Pilicy, ale i w pobliskich wioskach. Mając możliwość kontaktowania się z okoliczną ludnością, jaka przychodziła do apteki nie tylko po lekarstwa, ale i po porady lekarskie, zorganizowała grupę złożoną ze światlejszych ludzi, którzy na terenie swoich wiosek rozprowadzali książki dostarczane przez Czaplicową, uczyli chłopów i uświadamiali ich narodowo”. Gdy organizacje powstańcze nakazały gromadzić broń, leki, opatrunki – Czaplicowa całym sercem oddała się tej sprawie. Zgodnie z postanowieniami Komitetu Centralnego, Pilica miała być jednym z punktów zaopatrzeniowych w broń i amunicję dla walczących powstańców, zaś Helena Czaplic – agentem nawiązującym łączność z dostawcami broni. Z chwilą wybuchu powstania Czaplicowa wspólnie z młodym farmaceutą krakowskim **Adolfem Suchorzewskim** (który później służył w oddziale Kurowskiego i poległ w szturmie na Miechów) i medykiem Józefem Orłowskim zorganizowała pomoc sanitarną dla obozu Kurowskiego w Ojcowie oraz szpital powstańczy na zamku w Pieskowej Skale. Natomiast razem z córkami i wspomnianym wcześniej zięciem Konstantym Wrotnowskim, pracownikiem apteki „Pod Żółtym Tygry-

sem”, dostarczała oddziałom powstańczym bieliznę i lekarstwa. Swój udział w powstaniu Helena Czaplicowa przypłaciła życiem: jej poczynania śledziła tajna carska policja, w październiku 1863 roku została aresztowana i skazana na zesłanie na Syberię. W trakcie podróży u Heleny Czaplicowej pojawiły się objawy obłędu, jednocześnie zachorowała na szerzący się wśród zesłańców tyfus. Wszystko to przyczyniło się do jej śmierci w końcu czerwca 1864 roku.

Po upadku powstania Fortunat Gralewski uniknął szczęśliwie represji i mógł bez przeszkód kontynuować pracę w swej aptece. Jako gorący patriota nadal służył ojczyźnie, zamienił jednak działalność konspiracyjną na społeczną i zawodową: był m.in. inicjatorem, współorganizatorem i prezesem Towarzystwa Młodzieży Aptekarskiej. Pełnił także ważną funkcję prezesa Gremium Aptekarzy Małopolski Zachodniej. W roku 1869 na Wystawie Lekarsko-Przyrodniczej Gralewski otrzymał pochwałę za „11 przetworów farmaceutycznych własnych i plaster ołowiany pojedynczy, nader cienko rozsmarowany”.

Fortunat Gralewski ożenił się w roku 1866, jego córka Maria wyszła za mąż za jednego z czołowych polskich malarzy epoki modernizmu – Jacka Malczewskiego. Ślub odbył się 29 X 1887 r., a państwo młodzi zamieszkali w kamienicy Gralewskich przy ulicy Szczepańskiej 1 nad apteką „Pod Złotym Tygrysem”. W tej samej kamienicy mieszkała się ulubiona przez malarza kawiarnia Franciszka Sauera. Małżeństwo to okazało się nieudane. Mimo to Malczewski odnosił się zarówno do żony jak i jej rodziców z wielkim szacunkiem, malując m.in. w roku 1913 „Portret Józefy Fortunatowej Gralewskiej”, a w roku 1923 ufundował cegiełkę na odnowę Zamku Królewskiego na Wawelu. Czytamy na niej „Pamięci Fortunatów Gralewskich – Jackowie Malczewscy (...)”.

Fortunat Gralewski zmarł o godzinie 7.30 dnia 24 IV 1893 r. na zapalenie płuc (według aktu zgonu przechowywanego w kościele Najświętszej Marii Panny w Krakowie). „Wiadomości Farmaceutyczne” podały w dziale nekrologów: „24 kwietnia zmarł w Krakowie śp. Fortunat Gralewski, właściciel apteki, senior Gremium aptekarskiego wschodniej Galicji”. W kruchcie pod chórem muzycznym kościoła Mariackiego w Krakowie znajduje się epitafium poświęcone Fortunatowi Gralewskiemu. Przedstawiono na nim dużych rozmiarów portret zmarłego, otoczony liśćmi winorośli; pamiątkowy napis w języku łacińskim wykonano literami gotyckimi, głosi on: „Fortunat Gralewski consul crac. Obiit A.D. MDCCCXCIII aetatis suae LXIII”.

Wśród wielu ochotników, którzy przedostali się z Krakowa do Królestwa znalazł się także farmaceuta **Józef Sas Biliński**. Urodził się w roku 1844 w Młynnem (powiat limanowski), jak podaje W. Sokolewicz („Farmaceuci w powstaniu 1863 roku”): „Jako uczeń aptekarski należał do organizacji rewolucyjnej w Krakowie. Później wstąpił do oddziału generała Ludwika Mierosławskiego. Walczył w 8 bitwach, między innymi pod Igołomią, Polichnem, Chruśminą, Żyznem i Fajstławicami. Jako sierżant wzięty do niewoli moskiewskiej był więziony w Lublinie i Warszawie”. Z opracowania M. Tyrowicza możemy dowiedzieć się, że Józef Sas Biliński „już

w pierwszych miesiącach 1863 roku organizował obsługę aptekarską dla powstańców w Krakowie”.

Do powstańczych oddziałów nie udało się natomiast dotrzeć prowizorowi aptekarskiemu **Feliksowi Trepcu**. Został on zatrzymany 7 II w podkrakowskich Bronowicach, gdy wraz z dwoma innymi ochotnikami, w narodowych strojach i z bronią w ręku, próbował przedostać się do oddziałów powstańczych.

Z Krakowa pochodził **Emil Denker** (urodzony około roku 1842). W czasie powstania walczył jako dziesiętnik w III batalionie strzelców pod dowództwem majora Pióro. Batalion wchodził w skład oddziałów Langiewicza. Denker brał udział w bitwach pod Sosnowką, Chrobrzem i Grochowskimi. Po upadku powstania uciekł przed prześladowaniami do Galicji i na miejsce swojego pobytu wybrał Leżajsk. Pracując jako aptekarz, zyskał sobie wielkie uznanie i szacunek tamtejszej społeczności.

Na podstawie informacji zawartych w krakowskim „Czasie” z roku 1865 (nr 13), dowiadujemy się, że **Wincenty Grzesicki**, praktykant aptekarski z Krakowa, skazany został za udział w powstaniu na roboty aresztanckie w Krasnojarsku.

W powstaniu styczniowym, wziął także udział **Władysław Ludwik Anczyc**, znany krakowski pisarz, który w młodości studiował farmację i przez kilka lat pracował w aptece. Jego losy, zarówno te związane z farmacją, jak i późniejszą błyskotliwą karierę literacką opiszemy w jednym z kolejnych numerów „Farmacji Krakowskiej”.

*Joanna Typek
Maciej Bilek*

Piśmiennictwo u autorów

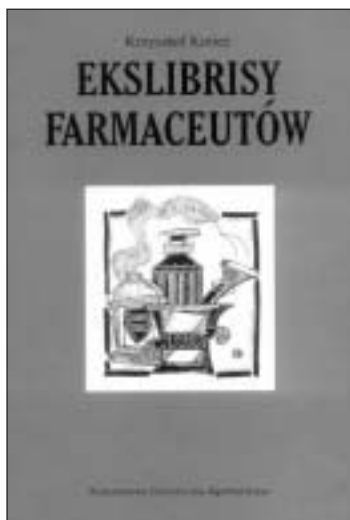
PASJONAT FARMACJI DR FARM. KRZYSZTOF KMIĘĆ

Pod koniec ubiegłego roku redakcja *Gazety Farmaceutycznej* ogłosiła konkurs o zaszczytny tytuł „Pasjonata farmacji”. Miło nam poinformować, że na dr. Krzysztofa Kmiecia, reprezentującego środowisko krakowskie, głosowało najwięcej osób z całej Polski. Uroczyste wręczenie pamiątkowej tablicy odbyło się w Dniu Polskiej Farmacji 14 maja br. w Hotelu Europejskim w Warszawie.

Z kronikarskiego obowiązku należy nadmienić, że w br. ukazała się książka Krzysztofa Kmiecia, pt. „Ekslibrisy farmaceutów”. Jest to pięknie wydany katalog 145 ekslibrisów wykonanych przez autora dla polskich i zagranicznych farmaceutów w latach 1986-2004. Pozycja ta mogła się ukazać dzięki sponsorom, wśród których Okręgowa Izba Aptekarska w Krakowie ma znaczący udział, za co należy się jej serdeczne podziękowanie. Krzysztof Kmieć jest także współautorem, razem ze Stanisławem Szafrańcem, Iwoną Dymarczuk i Andrzejem Znamirowskim książki pt. „Ignacy Łukasiewicz i jego dzieło w ekslibrisie”, wydanej z okazji III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej: 150 lat europejskiego górnictwa naftowego, jaka odbyła się na zakończenie Roku Ignacego Łukasiewicza – genialnego farmaceuty oraz twórcy polskiego i światowego przemysłu naftowego.

Wspólnie z redakcją *Biuletynu* składam dr. farm. Krzysztofowi Kmieciowi szczerze gratulacje i życzenia dalszych sukcesów osobistych, zawodowych i artystycznych.

*dr farm. Jan Majewski
Poznań*

dr farm. Krzysztof Kmieć: adiunkt Katedry Farmakognozji Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, farmaceuta, artysta, autor ekslibrisów, znany z aktywności w realizowaniu artystycznych zamierzeń, wspierający inicjatywy służące dobru imieniu farmacji, także poza granicami Polski.

Gazeta Farmaceutyczna

APELE

Muzeum Farmacji Uniwersytetu Jagiellońskiego ma możliwość wykupienia z rąk prywatnego kolekcjonera obraz Józefa Chełmońskiego „Aptekarz” za 200 tys. zł. To bardzo dużo. Jednak jeśli weźmie się pod uwagę, że w Polsce jest 12 tys. aptek, to statystycznie, gdyby każda z nich przekazała na ten cel 17 zł, wówczas cel zostałby osiągnięty.

Apeluję zatem do Państwa o to, by nie była to tylko teoria.

Cóż mogę obiecać w zamian? W zasadzie nic oprócz satysfakcji z zamieszczonej pod obrazem informacji, że został on kupiony dla muzeum przez polskich aptekarzy – i to, że każde nazwisko ofiarodawcy, niezależnie od przekazanej kwoty, będzie zamieszczone w wydanej z tej okazji Złotej księdze.

Nr konta: 58 1060 0076 0000 3200 0046 8656 BPH IV Oddział Kraków, z dopiskiem „Aptekarz”.

Z wyrazami szacunku
dr Zbigniew Bela
dyrektor Muzeum Farmacji UJ

Wydawnictwo Tekst z Bydgoszczy podjęło inicjatywę wydania publikacji „Muzea farmacji i zbiory aptekarskie w Polsce” mojego autorstwa, nad którą honorowy patronat objął prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej mgr farm. Andrzej Wróbel.

Celem publikacji jest popularyzowanie historii i zabytków naszego zawodu. Dlatego zwracam się z prośbą o podanie adresów aptek posiadających zabytkowe meble i inne wyposażenie. Jeżeli jest to możliwe, proszę o podanie nazwiska właściciela bądź kierownika apteki. Informacje o tych aptekach, wraz ze zdjęciami, zostaną zamieszczone we wspomnianym wydawnictwie, co będzie najlepszą reklamą tradycji i ciągłości zawodowej.

Przewodniczący Sekcji Historii Farmacji
Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego
Oddział w Poznaniu
dr farm. Jan Majewski

Z OSTATNIEJ CHWILI

NACZELNA IZBA APTEKARSKA

Polish Pharmaceutical Chamber

00-238 Warszawa, ul. Długa 16, tel. (022) 635-92-85, tel./fax 635-06-70
<http://www.nia.org.pl> e-mail: nia@polbox.pl

L.dz 1029/2004

Warszawa, 3 września 2004 r.

**Szanowny Pan
Marek Balicki
Minister Zdrowia Warszawa**

Dramatyczne wydarzenia, które można obserwować w środowisku farmaceutycznym w ostatnich tygodniach, skłaniają mnie do ponownego wystąpienia do Pana Ministra z prośbą o natychmiastowe podjęcie działań zmierzających do poprawy regulacji prawnych obowiązujących na rynku dystrybucji detalicznej produktów leczniczych w naszym kraju.

Odejście od zasady stosowania jednakowych cen detalicznych na leki, w związku z art. 9 ustawy o cenach, doprowadziło do szeregu negatywnych zjawisk. Ceny detaliczne maksymalne, „niby” urzędowe, stały się elementem rozgrywek konkurencyjnych firm i walki o rynek zbytu pomiędzy producentami, hurtowniami i aptekami. Wraz z pojawiającymi się w aptekach, w coraz szerszym wymiarze, ofertami niższych cen na leki objęte cenami urzędowymi lub zmniejszoną opłatą wnoszoną przez pacjenta, narasta konflikt na styku pacjent-apтека i pomiędzy aptekami. Apteki tracą swą wiarygodność i rzetelność fachową, kiedy pacjenci pomawiają je o oszustwo wówczas, gdy stosują odpłatność lub ceny zgodnie z wykazem cen urzędowych.

Stosowanie cen niższych tylko przez pewną grupę przedsiębiorców prowadzących apteki (często jedynie w wybranych miejscowościach) powoduje, że nie wszyscy pacjenci mają równy dostęp do zakupu określonego leku po wspomnianej wyżej, niższej cenie. Istniejący w Polsce system refundacji poniesionych przez pacjenta kosztów związanych z zakupem leków jest skomplikowany i dla niego niezrozumiały. Nie można spokojnie akceptować sytuacji, w której osoba potrzebująca często natychmiastowej pomocy, dokonuje na wstępie po wyjściu

z gabinetu lekarskiego rankingu aptek według cen określonego asortymentu leków, po czym realizuje receptę lekarską. Przywrócenie zasady stosowania jednokowej ceny urzędowej i odpłatności przy zakupie leków refundowanych jest bezwzględnie konieczne. Przyczyni się to również do prowadzenia uczciwej konkurencji pomiędzy producentami, hurtowniami i aptekami oraz skutecznie pomoże realizować polityką cenową Ministerstwa Zdrowia w kontekście planowania wydatków na dopłaty do recept lekarskich czynione przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Z obecnie panującej sytuacji na rynku aptecznym można wyciągnąć błędny wniosek, iż marże urzędowe na leki przyjęte zgodnie z ustawą o cenach są za wysokie i można je obniżyć. Analizując marżę wynikową apteki i hurtowni oraz rentowność prowadzenia tego typu działalności stwierdzamy, iż średnia marża apteczna waha się w granicach 18-19 proc.. Często bywa niższa, jeżeli w strukturze sprzedaży udział leków refundowanych przekracza 1/3 ogólnego obrotu. Biorąc pod uwagę sprzedaż wyłącznie produktów farmaceutycznych refundowanych to marża wynikowa kształtuje się w granicach 10-14 proc. Przy tak niskim poziomie marżowym funkcjonowanie aptek staje się możliwe jedynie przy stosowaniu marży umownej w cenie detalicznej na pozostałe leki: importowane – 20 proc., krajowe – 25 proc., łącznie z suplementami diety oraz lekami OTC. Pamiętać należy, iż ze swoich dochodów apteka musi finansować m.in. ciągle szkolenia personelu, szkolenia młodej kadry farmaceutycznej, działalność w zakresie oświaty zdrowotnej, czynności w zakresie opieki farmaceutycznej nad pacjentem, modernizować wyposażenie techniczne, aby sprostać coraz to bardziej wyrafinowanym wymogom zapisanym w ustawach i rozporządzeniach (choćby w zakresie przekazywania danych do NFZ) itp. Kto dołożył aptekarzom do tej pory przynajmniej jedną złotówkę na wykonanie tych zadań? Nikt, ponieważ środki finansowe są faktycznie wypracowywane dla całego systemu dystrybucji dopiero po ostatecznym dostarczeniu leku pacjentowi przez aptekarza.

Strategię zaniżania marż handlowych stosują głównie właściciele budowanych na rynku polskim sieci aptecznych. Obniżanie cen w połączeniu z agresywną i powszechnie stosowaną reklamą stało się narzędziem walki konkurencyjnej o klienta. Interes pacjenta tak naprawdę zszedł na dalszy plan. Wiele hurtowni farmaceutycznych ma także wpływ na stosowanie w aptekach niższych niż urzędowe cen detalicznych wprowadzając w życie tzw. programy lojalnościowe lub okresowe programy cenowe. Dążenie do zwiększenia własnej sprzedaży, pozyskania nowych klientów odbywa się często kosztem ogólnego wyniku finansowego danej firmy. Okazuje się, że w wielu przypadkach także producenci leków kalkulując cenę urzędową swoich produktów, złożyli w Ministerstwie Zdrowia ofertę opiewającą na wyższą kwotę niż proponowana później w transakcjach z hurtowniami bądź bezpośrednio z aptekami.

Możliwość w istocie rzeczy swobodnego kształtowania cen leków wymienionych w wykazie cen urzędowych i odpłatności pacjenta, ma bezpośredni wpływ na kre-

owanie popytu. Otrzymując np. ofertę zakupu leków „za 1 grosz”, pacjenci gromadzą najczęściej podświadomie większe ich ilości. To z kolei przyczynia się do znacznego wzrostu i uszczuplenia środków finansowych Narodowego Funduszu Zdrowia przeznaczonych na refundację. Przykładem są dane uzyskane z oddziału mazowieckiego Funduszu. Porównując realizację recept w tej samej grupie aptek warszawskich ze stycznia i czerwca br. można wyciągnąć następujący wniosek, a mianowicie: przy zbliżonej realizacji ilości recept wydano z patek prawie dwa razy więcej leków z grupy tzw. leków ryczałtowych. A przecież pacjentów, którzy są leczeni w ramach poszczególnych jednostek chorobowych nie przybyło we wspomnianym okresie w liczbie dodatkowych 100 proc. jest to przykład faktycznego pomniejszenia kwot przeznaczonych na refundację leków.

Od wielu lat środowisko farmaceutów apeluje do władz Rzeczypospolitej Polskiej o stworzenie bardzo jednoznacznego oraz skutecznego w egzekucji prawa zawierającego przepisy antykonkurencyjne dotyczące możliwości organizowania sieci aptecznych w naszym kraju. Okazuje się, że to co przy ostatniej nowelizacji ustawy Prawo Farmaceutyczne, wiosną br., miało stanowić barierę przed budową monopolu na rynku (zapisy w art. 99) jest sprytnie omijane przez gigantów gospodarczych. Stanowczo nie godzimy się na takie rozwiązania legislacyjne, które doprowadzają w efekcie do unicestwienia rodzimego aptekarstwa.

Główny Inspektorat farmaceutyczny powołany do egzekucji prawa w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie aptek w Polsce nie wypełnia skutecznie swoich zadań zaślaniając się brakiem odpowiednich narzędzi prawnych i kompetencji.

Szanowny Panie Ministrze!

Oba poruszone wyżej problemy tj. polityka cenowa rządu w odniesieniu do leków refundowanych przez NFZ oraz doprecyzowanie przepisów antykoncentracyjnych w ustawie Prawo Farmaceutyczne, wymagają natychmiastowej reakcji ze strony Ministerstwa Zdrowia.

Mając na uwadze, Pana Ministra, wielokrotnie składane publicznie deklaracje potwierdzające wolę podjęcia powyższych tematów w trakcie prac resortu zdrowia, zwracam się z prośbą o określenie terminów ewentualnych konsultacji oraz prawdopodobieństwo wejścia w życie nowych przepisów przygotowanych w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej
Andrzej Wróbel

***W sprawach osobistych
kieruj się intuicją ...***

***... w kwestiach reklamy
zaufaj nam***

STUDIO HECTOR

 601 40 65 39

pims

ul. Gęsia 8
31-535 Kraków
tel. +48(12)294-40-00
fax. +48(12)294-40-02
www.pims.pl
e-mail: biuro@pims.pl

najtańsze specjalistyczne meble apteczne!